

OCENA SYTUACJI W HANDLU ZAGRANICZNYM PO PIERWSZYM PÓŁROCZU 2018 ROKU (na podstawie danych wstępnych GUS)

Po I półroczu 2018 r. **eksport towarów z Polski osiągnął 107,6 mld EUR, tj. poziom o 5,7% wyższy niż przed rokiem**. Z kolei import wyniósł ponad 108,8 mld EUR, co oznacza wzrost o 7,9%. Deficyt obrotów towarowych wyniósł ok. 1,2 mld EUR.

Eksport do UE wzrósł o 6,1% (do 86,5 mld EUR), w tym do Niemiec o 8,7%, Czech o 4,2%, Francji o 7,1% oraz Niderlandów o 5,8%. W przypadku eksportu do Wielkiej Brytanii oraz Włoch odnotowano spadek odpowiednio: o 1,6% i o 3%. Warto zaznaczyć, że **spośród państw unijnych aż do siedemnastu z nich odnotowano szybszy niż przeciętnie wzrost sprzedaży polskich towarów**, w tym najszybszy do Irlandii o 21%, Chorwacji i Słowenii po 18% oraz Rumunii o 17%. Z kolei import z UE wzrósł o 5,8%, w tym z Niemiec o 7,2%.

Sprzedaż na pozostałe (pozaunijne) rynki rozwinięte gospodarczo zwiększyła się o 4,6%, do blisko 7,3 mld EUR. W ramach tej grupy krajów szybko rosła sprzedaż do USA (o ok. 8,6%), Norwegii (o ok. 15,4%) oraz Izraela (o 6,8%). Z drugiej strony spadki wywozu nastąpiły m.in. do Szwajcarii (o 3,2%), Kanady (o 5,8%) oraz Australii (o ok. 22,3%).

Nadal **szybciej niż przeciętnie rosła sprzedaż do krajów WNP**, tj. o 6,4% (do 6,4 mld EUR). Na ten wynikłożył się dynamiczny wzrost sprzedaży do Rosji (o 9,6%), relatywnie wolniejszy wywóz na Ukrainę (o 3,5%) i stagnacja wywozu na Białoruś.

Najwolniejszy wzrost eksportu odnotowano na rynki krajów słabiej rozwiniętych (spoza WNP), tj. o 1,3% (do 7,4 mld EUR). Tradycyjnie w tej grupie państw istniały duże dysproporcje w dynamice sprzedaży, tj. szybko rosła do Arabii Saudyjskiej (o 19,1%), Indii (o 16,7%), Tajlandii (o ok. 60%), w tempie zbliżonym do przeciętnego zwiększyła się do Serbii (o 6,4%), z kolei jej spadki odnotowano do Chin (o ok. 6,7%) Meksyku (o 2%), Republiki Korei (o 0,8%) oraz ZEA (o prawie 20%). Z kolei na główny rynek eksportowy z tej grupy krajów, Turcji, sprzedaż wzrosła o 5%.

W przekroju towarowym najszybciej rosła sprzedaż produktów mineralnych (o 13,2%), wyrobów przemysłu drzewno-papierniczego (o 10,5%) oraz wyrobów przemysłu lekkiego (o 9,9%). Z kolei wśród dominujących w naszym eksporcie - wyrobów przemysłu elektromechanicznego sprzedaż wzrosła o 4,5%, w tym *maszyn i urządzeń mechanicznych oraz ich części* o 8,4%.

I. Koniunktura w gospodarce światowej i na głównych rynkach

W I półroczu 2018 r. koniunktura gospodarcza na świecie kształtowała się relatywnie korzystnie, co znalazło swoje odzwierciedlenie w wynikach PKB oraz nastrojach wśród przedsiębiorców w wielu gospodarkach. MFW jednocześnie podtrzymał swoje wcześniejsze projekcje dotyczące globalnego wzrostu PKB w skali roku (3,9%), z tym że zmieniony został rozkład tego wzrostu.

Z punktu widzenia naszych obrotów towarowych szczególnie ważna była utrzymująca się w 2018 r. dobra koniunktura gospodarcza krajów UE. Po pięciu kolejnych kwartałach energicznego wzrostu gospodarczego UE, dynamika w pierwszej połowie 2018 r. wyhamowała, a wzrost zarówno w UE, jak i w strefie euro wyniósł o 0,2 pkt. proc. mniej niż przewidywano wiosną. Według wstępnych szacunków Eurostatu w II kwartale 2018 r. PKB UE wzrósł o 2,2% (r/r); wzrost gospodarczy w strefie euro wyniósł również 2,2% (r/r), czyli spowolnił o 0,3 pkt. proc. w stosunku do I kwartału.

Tabela 1. Prognoza MFW z lipca 2018 r. wobec prognozy z kwietnia 2018 r. (w %, w ujęciu r/r)

	2016	2017	Prognoza		Różnica w stosunku do prognoz z kwietnia	
			2018	2019	2018	2019
Świat	3,2	3,7	3,9	3,9	0,0	0,0
Kraje rozwinięte	1,7	2,4	2,4	2,2	-0,1	0,0
Stany Zjednoczone	1,5	2,3	2,9	2,7	0,0	0,0
Strefa euro	1,8	2,4	2,2	1,9	-0,2	-0,1
Niemcy	1,9	2,5	2,2	2,1	-0,3	0,1
Francja	1,1	2,3	1,8	1,7	-0,3	-0,3
Włochy	0,9	1,5	1,2	1,0	-0,3	-0,1
Japonia	1,0	1,7	1,0	0,9	-0,2	0,0
Wielka Brytania	1,8	1,7	1,4	1,5	-0,2	0,0
Kraje rozwijające się	4,4	4,7	4,9	5,1	0,0	0,0
WNP	0,4	2,1	2,3	2,2	0,1	0,1
Rosja	-0,2	1,5	1,7	1,5	0,0	0,0
Rozwijające się kraje Azji	6,5	6,5	6,5	6,5	0,0	-0,1
Chiny	6,7	6,9	6,6	6,4	0,0	0,0

Źródło: DAG MPiT na podstawie danych MFW.

Tabela 2. Tempo wzrostu PKB w okresie III kw. 2017 - II kw. 2018 r. wybranych krajów (dane wyrównane sezonowo)

	%, kw/kw				%, r/r			
	2017		2018		2017		2018	
	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV. Kw.	I kw.	II kw.
Strefa euro	0,7	0,7	0,4	0,4	2,8	2,8	2,5	2,2
UE 28	0,7	0,6	0,4	0,4	2,8	2,6	2,4	2,2
Republika Czeska	0,5	0,7	0,5	0,5	5,1	5,0	4,2	2,3
Niemcy	0,6	0,5	0,4	0,5	2,7	2,8	2,0	1,9
Hiszpania	0,7	0,7	0,7	0,6	3,1	3,1	3,0	2,7
Francja	0,7	0,7	0,2	0,2	2,7	2,8	2,2	1,7
Włochy	0,3	0,3	0,3	0,2	1,7	1,6	1,4	1,1
Węgry	1,0	1,3	1,2	0,9	4,3	4,9	4,7	4,4
Niderlandy	0,6	0,9	0,6	0,7	3,0	2,9	3,0	2,7
Austria	0,7	0,8	0,9	0,5	3,4	3,5	3,4	3,0
Polska	1,4	1,0	1,6	0,9	5,5	4,4	5,0	5,0
Słowacja	0,9	0,9	1,0	1,0	3,5	3,6	3,7	3,9
Wielka Brytania	0,4	0,4	0,2	0,4	1,7	1,3	1,2	1,3
USA	0,7	0,6	0,5	1,0	2,3	2,5	2,6	2,8

Źródło: DAG MPiT na podstawie szacunków Eurostat.

Mimo pewnego spowolnienia, to korzystna koniunktura na rynkach unijnych zaowocowała dalszym ożywieniem ich wymiany handlowej. W skali I półrocza 2018 r. eksport UE do reszty świata wzrósł o 2,5%, do 956,8 mld EUR (r/r), a import o 2,8%, do 960,7 mld EUR. W rezultacie deficyt obrotów towarowych UE wyniósł 3,9 mld EUR wobec 1,2 mld EUR przed rokiem. Stopa bezrobocia powróciła do poziomów sprzed czasów kryzysu – i wyniosła w UE28 6,9%, w tym w strefie euro 8,3%. Jednocześnie widoczne są znaczne dysproporcje w tym zakresie. W niektórych państwach członkowskich UE nadal panuje wysokie bezrobocie (m.in. w Grecji (20,2%), Hiszpanii (15,2%) czy Włoszech (10,9%)), a w innych obsadzenie wolnych miejsc pracy stało się trudniejsze (m.in. w Czechach (2,4%) czy Niemczech (3,4%)).

Tabela 3. Eksport towarów wybranych krajów Unii Europejskiej w I półroczu 2018 r.

	Eksport (w mld EUR)					
	Ogółem		Intra-EU		Extra-EU	
	I-VI 2018	(r/r)	I-VI 2018	(r/r)	I-VI 2018	(r/r)
UE28	2 721	4,1%	1 764	5%	956,8	2,5%
Państwa członkowskie						
Belgia	197,1	2%	143	3%	54,1	0%
Bułgaria	13	2%	9,2	11%	3,8	-15%
Republika Czeska	84,2	6%	71	6%	13,3	2%
Niemcy	664,8	4%	396,5	5%	268,3	2%
Estonia	7	10%	4,9	6%	2,1	20%
Irlandia	68,6	9%	33,9	8%	34,7	11%
Grecja	16,4	16%	8,7	12%	7,7	20%
Hiszpania	148,3	2%	99,5	2%	48,8	3%
Francja	244,8	3%	148,8	5%	96	1%
Chorwacja	7	3%	4,7	8%	2,3	-6%
Włochy	231,5	4%	132,5	5%	99	2%
Węgry	53,4	5%	43,8	7%	9,6	0%
Niderlandy	297,9	4%	222,9	4%	75	6%
Austria	78,4	6%	56,8	7%	21,6	2%
Polska	107,2	5%	86,1	6%	21,1	3%
Słowacja	39,4	7%	34	8%	5,4	-1%
Szwecja	70,1	3%	41,6	3%	28,5	3%
Wielka Brytania	202,1	2%	96,8	3%	105,3	2%

Źródło: DAG MPiT na podstawie Eurostat.

Wśród ważniejszych z punktu widzenia Polski, unijnych krajów, w II kwartale 2018 r. wzrost gospodarczy odnotowano m.in. w Niemczech (1,9%). Sytuacja gospodarcza największej gospodarki eurolandu, a jednocześnie naszego głównego partnera handlowego, kształtowała się korzystnie mimo rosnących napięć handlowych. Według wstępnych danych Destatis, po I półroczu 2018 r. niemiecki eksport wzrósł o 4%, do 662,8 mld EUR, a import o 4,8%, do 541,3 mld EUR. W rezultacie nadwyżka w handlu zagranicznym Niemiec wyniosła 121,5 mld EUR i była wyższa o 0,2 mld EUR niż przed rokiem. Spośród trzydziestu największych partnerów eksportowych Niemiec najszybciej niemiecki eksport rósł do: Irlandii (77%), Brazylii (17%), Portugalii (14%), Danii (14%), Niderlandów (10%) oraz Chin (10%).

PKB USA w drugim kwartale 2018 r. wzrósł o 4,2% w ujęciu zannualizowanym kw/kw i był to najlepszy wynik od 2014 r. Siłą gospodarki amerykańskiej były wydatki konsumenckie i rządowe (m.in. cięcia podatków pod koniec zeszłego roku), które przyczyniły się do wzrostu, podobnie jak krótkoterminowy skok w handlu. Według wstępnych danych Census Bureau, amerykański eksport towarów w I półroczu 2018 r. wzrósł o 10,1%, do ok. 840,7 mld USD, a import o 8,8%, do ok. 1 264 mld USD. Przełożyło się to na wzrost deficytu o 25 mld USD, do ok. 423 mld USD po sześciu miesiącach 2018 r. Warto zaznaczyć, że prognozy Rezerwy Federalnej utrzymują wzrost PKB w 2018 roku na poziomie 2,8%.

Z kolei w Chinach PKB wzrósł o 6,7% (r/r) w drugim kwartale, tj. lekko zwolnił w porównaniu do pierwszego kwartału (6,8%, r/r). Tempo wzrostu gospodarczego było zgodne z oficjalnym, wyznaczonym przez rząd, celem, który mówi, że powinno być nieco wyższe niż 6,5%. Narodowe Biuro Statystyczne ostrzegło jednak, że „zwiększona niepewność w światowej gospodarce” może negatywnie wpłynąć na wzrost gospodarczy w drugiej połowie roku.

Jednocześnie monitoring relacji międzynarodowych wskazuje, że napięcia handlowe wydają się eskalować. Z analizy WTO wynika, że od połowy października do połowy maja 2018 kraje G20 wprowadziły 39 nowych restrykcji w handlu, tj. dwukrotnie więcej niż rok wcześniej. Dotyczyły one przede wszystkim obrotu żelazem i stalą, tworzywami sztucznymi i pojazdami. Protekcyjnistyczne podejście widoczne w ramach polityki „America first”, potwierdzone zostało kolejnymi działaniami prezydenta Stanów Zjednoczonych Donalda Trumpa (zapowiadane nałożenie ceł na import długiej listy towarów, takich jak stal, aluminium, panele słoneczne czy artykuły gospodarstwa domowego, wycofanie się Stanów Zjednoczonych z Partnerstwa Transpacyficznego czy też trwające dochodzenie w sprawie stosowanych przez Chiny praktyk związanych z własnością intelektualną).

Z kolei wśród ważniejszych uwarunkowań wewnętrznych wymiany towarowej Polski z zagranicą w I półroczu 2018 r. należy wymienić m.in.:

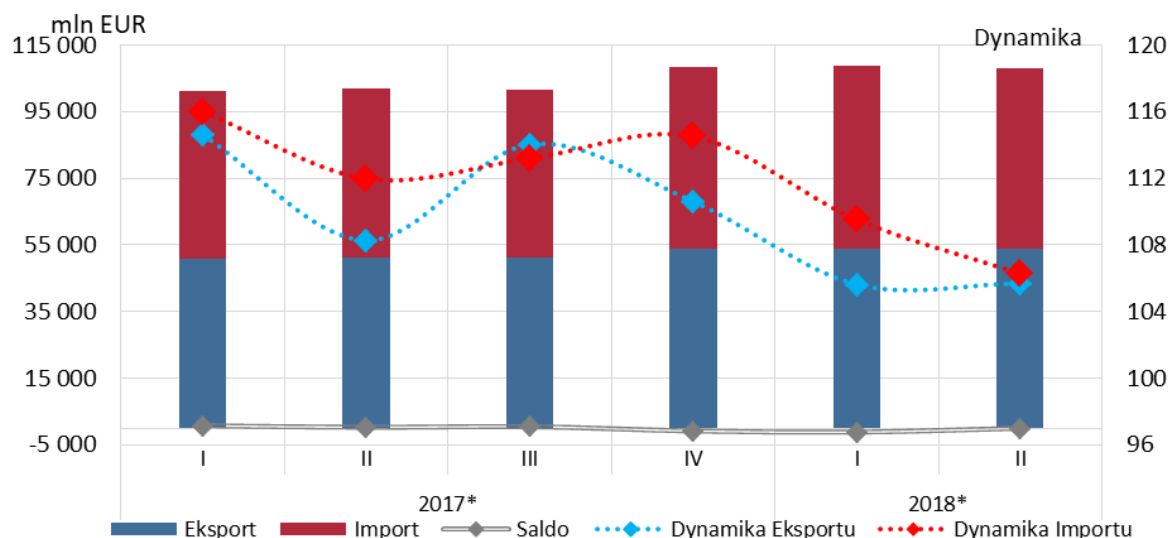
- Dobrą koniunkturę gospodarczą Polski. Zgodnie ze wstępnym szacunkiem GUS, nasza gospodarka w II kwartale rozwijała się w tempie 5,1%. Był to jeden z lepszych wyników PKB wśród krajów unijnych.
- Poprawę koniunktury w przemyśle i budownictwie, czego odzwierciedleniem jest dalszy wzrost produkcji przemysłowej (w II kwartale 2018 r. o 7% r/r oraz produkcji budowlano-montażowej o 23,7%).
- Poprawę na rynku pracy - stopa bezrobocia w czerwcu wyniosła 5,9%, i był to najniższy wynik od października 1990 roku.
- Poprawę nastrojów konsumenckich oraz nastrojów przedsiębiorców.
- Aprecjacje złotego w stosunku do dwóch najważniejszych w naszych rozliczeniach walut, tj. EUR i USD.

II. Obroty towarowe ogółem

W I półroczu 2018 r. eksport towarów z Polski zwiększył się o 5,7% (do 107,6 mld EUR), a import o 7,9% (do 108,8 mld EUR). Wyprzedzenie importowe względem eksportu przełożyło się na przekształcenie notowanej przed rokiem nadwyżki na poziomie prawie 1 mld EUR w deficyt w wysokości 1,2 mld EUR.

Wysokie tempo wzrostu importu, wyższe niż eksportu, odzwierciedlało przyspieszenie inwestycji w Polsce, utrzymujący się wysoki popyt wewnętrzny oraz nadal rosnące ceny ropy (w I półroczu 2018 r. wzrosły o ok. 35% r/r). W kierunku wyższej dynamiki importu działała także aprecjacja złotego w pierwszych miesiącach 2018 r.

Wykres 1. Obroty towarowe w okresie I kw. 2017 – II kw. 2018

Źródło: DAG MPiT na podstawie danych GUS.

W I półroczu 2018 r. notowano wyraźne dysproporcje w dynamice obrotów towarowych wyrażonych w różnych walutach. Umocnienie złotego (o 1,1% w stosunku do EUR i o ok. 12% do USD) zadecydowało, że w ujęciu złotowym nasze obroty towarowe rosły relatywnie wolno. Z kolei najszybciej rosły obroty wyrażone w USD.

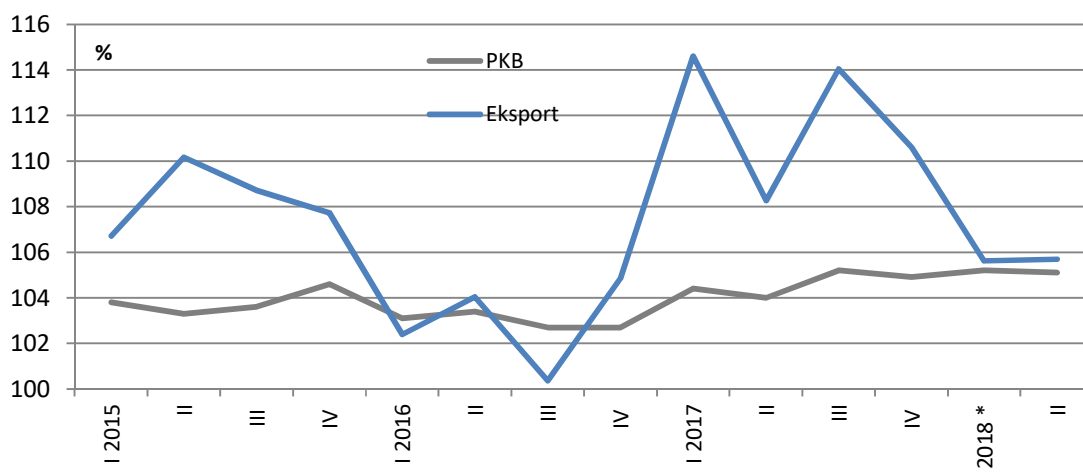
Tabela 4. Obroty towarowe Polski ogółem w I półroczu 2017 r. i I półroczu 2018 r. wyrażone w USD, EUR i PLN.

I pół. 2017			I pół. 2018			Dynamika	
Eksport	Import	Saldo	Eksport	Import	Saldo	Eksport	Import
<i>w USD</i>							
109 253	108 226	1 027	130 740	132 189	-1 449	119,7	122,1
<i>w EUR</i>							
101 863	100 884	979	107 624	108 838	-1 214	105,7	107,9
<i>w PLN</i>							
438 009	433 752	4 257	452 527	457 655	-5 128	103,3	105,5

Źródło: DAG MPiT na podstawie danych GUS.

W 2018 r. trend szybszego wzrostu eksportu niż PKB został utrzymany; niemniej jednak, w przeciwieństwie do 2017 r. różnica między dynamiką PKB i eksportem była niewielka.

Wykres 2. Tempo wzrostu eksportu i PKB w okresie I kw. 2015 – II kw. 2018 (r/r)

Źródło: DAG MPiT na podstawie danych GUS.*dane wstępne, PKB niewyrównany sezonowo, ceny stałe średnioroczne roku poprzedniego.

Po I półroczu 2018 r. lista najważniejszych rynków eksportowych Polski nieznacznie się zmieniła w stosunku do tej sprzed roku, tj. Rosja zamieniła się miejscem ze Szwecją, a Hiszpania z USA.

Tabela 5. Lista 10 najważniejszych rynków eksportowych Polski w I półroczu 2018 r.

	Kraj	Wartość w mln EUR	Dynamika r/r	Udział w %
1.	 Niemcy	30 060	108,7	27,9
2.	 Czechy	6 861	104,2	6,4
3.	 Wlk. Brytania	6 458	98,4	6,0
4.	 Francja	6 250	107,1	5,8
5.	 Włochy	5 051	97,0	4,7
6.	 Niderlandy	4 823	105,8	4,5
7.	 Rosja	3 178	109,6	3,0
8.	 Szwecja	3 050	105,2	2,8
9.	 USA	2 961	108,6	2,8
10.	 Hiszpania	2 944	104,4	2,7

Źródło: DAG MPiT na podstawie danych GUS.

Z kolei na liście najważniejszych rynków importowych odnotowano następujące zmiany: w pierwszej dziesiątce znalazła się Hiszpania, a poza nią Wielka Brytania.

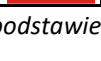

Tabela 6. Lista 10 najważniejszych rynków importowych Polski w I półroczu 2018 r.

	Kraj		Wartość w mln EUR	Dynamika r/r	Udział w %
1.		Niemcy	24 795	107,2	22,8
2.		Chiny	11 955	103,4	11,0
3.		Rosja	7 751	121,1	7,1
4.		Włochy	5 539	101,9	5,1
5.		Francja	4 177	105,7	3,8
6.		Niderlandy	4 128	104,9	3,8
7.		Czechy	3 768	100,8	3,5
8.		USA	3 525	123,5	3,2
9.		Belgia	2 794	105,2	2,6
10.		Hiszpania	2 594	111,7	2,4

Źródło: DAG MPiT na podstawie danych GUS.

Nieznaczące zmiany nastąpiły także na liście pięciu krajów, z którymi notowano największe dodatnie saldo obrotów w omawianym okresie. Inaczej niż w I półroczu 2017 r. poza tą listą znała się Szwecja, podczas gdy Rumunia awansowała na pozycję 5.

Tabela 7. Lista krajów, w obrotach, z którymi Polska odnotowała największe dodatnie i najgłębsze ujemne saldo obrotów w I półroczu 2018 r.

	Kraj		Wartość w mln EUR	Różnica r/r (w mln EUR)	Poprawa/pogorszenie
Największa nadwyżka					
1.		Niemcy	5 265	739	↑
2.		Wielka Brytania	3 989	-198	↓
3.		Czechy	3 093	248	↑
4.		Francja	2 073	190	↑
5.		Rumunia	1 123	232	↑
Najgłębszy deficyt					
1.		Chiny	-11 033	-456	↓
2.		Rosja	-4 573	-1 073	↓
3.		Republika Korei	-1 579	-161	↓
4.		Japonia	-1 291	53	↑
5.		Wietnam	-992	-304	↓

Źródło: DAG MPiT na podstawie danych GUS.

Z kolei wśród pięciu rynków, z którymi notowano największy deficyt, w I półroczu 2018 r., w przeciwieństwie do okresu sprzed roku, znalazł się Wietnam (5. pozycja), a poza tą listą - Indie.

III. Zmiany obrotów w przekroju geograficznym

W I półroczu 2018 r. nieznacznie szybciej niż przeciętnie rósł eksport do całej grupy **krajów rozwiniętych gospodarczo**, w tym również do UE.

Tradycyjnie z krajami rozwiniętymi gospodarczo notujemy pokaźną nadwyżkę handlową, która w I półroczu 2018 r. osiągnęła blisko 21,2 mld EUR, czyli poziom o prawie 1,1 mld EUR wyższy niż przed rokiem.

Wśród krajów UE występowały znaczące dysproporcje w tempie wzrostu obrotów towarowych. Zdecydowanie szybciej w omawianym okresie rosła wymiana z krajami strefy euro (eksport o 7,1%, import o 6,6%), niż z pozostałymi rynkami UE (eksport o 3,5%, import o 2,9%).

W przypadku krajów **strefy euro** szczególnie szybko rosła nasza sprzedaż do:

- Niemiec – o 8,7%, w tym: *pojazdów oraz ich części i akcesoriów* (o 8,7%), *maszyn i urządzeń mechanicznych oraz ich części* (o ok. 10,5%), *tworzyw sztucznych i artykułów z nich* (o blisko 10%), *wyrobów z żeliwa i stali* (o ponad 20%) oraz *odzieży i dodatków odzieżowych* (o ok. 17%).
- Francji – o 7,1%, w tym *maszyn i urządzeń elektrycznych oraz ich części i akcesoriów* (o prawie 25%), *mebli* (o ok. 8,5%), *tworzyw sztucznych i artykułów z nich* (o blisko 15%), *kauczuku i wyrobów z kauczuku* (o 14%), *drewna i wyrobów z drewna* (o ponad 9%) oraz *wyrobów z żeliwa i stali* (o ponad 15%).
- Słowacji – o 6,8%,
- Belgii – o 12,4% oraz
- Austrii – o 10,4%.

Te wysokie wzrosty zdołały zawiązką skompensować spadki sprzedaży do następujących krajów strefy euro: Włoch (o 3%), Estonii (o ponad 10%) oraz Grecji (o ok. 7,5%).

Z kolei o wynikach sprzedaży do pozostałych krajów unijnych zdecydowały:

- umiarkowany jej wzrost do Republiki Czeskiej i Szwecji – odpowiednio o 4,2% i 5,2%;
- spadek do Wielkiej Brytanii o 1,6%.

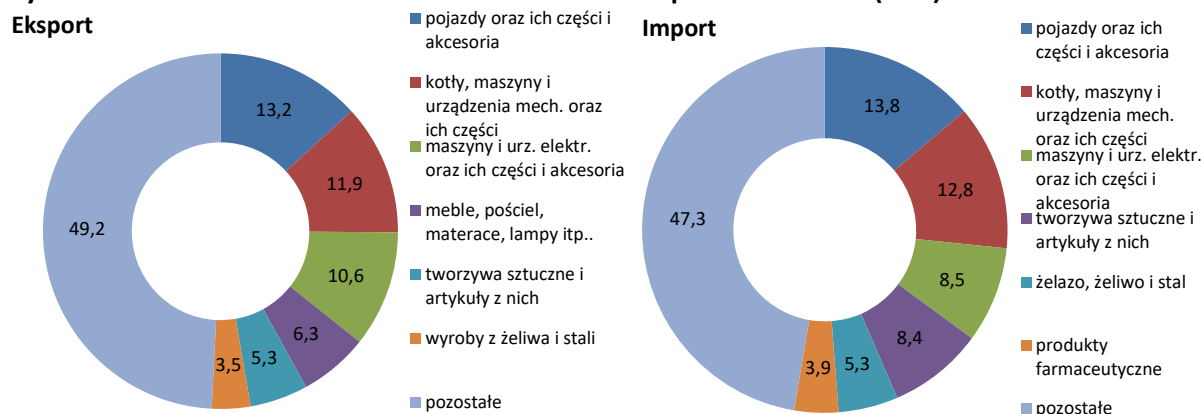
Jednocześnie w tej grupie państw dynamicznie, w omawianym okresie, rósł eksport do Rumunii – aż o ok. 17%. Szczególne na ten rynek przyspieszył wywóz: *pojazdów oraz ich części* (aż o ponad 60%), *maszyn i urządzeń elektrycznych oraz ich części i akcesoriów* (o ok. 15%) oraz *maszyn i urządzeń mechanicznych oraz ich części* (o ok. 20%).

Nieznacznie wolniej niż eksport do UE, zwiększył się import z tej grupy państw, tj. o 5,8% (do 64,5 mld EUR), co zaowocowało dalszym zwiększeniem nadwyżki obrotów towarowych, tj. o 1,4 mld EUR, do blisko 22 mld EUR. Poprawę salda notowano z 18. rynkami UE, w tym największą z: Niemcami (o 0,74 mld EUR), Czechami (o 0,25 mld EUR), Rumunią (o 0,23 mld EUR), Francją (o blisko 0,2 mld EUR) oraz Węgrami (o 0,18 mld EUR).

Powyższe korzystne zmiany, zdołały skompensować pogorszenie stanu zrównoważenia obrotów m.in. z: Włochami – o 0,26 mld EUR, Wielką Brytanią – o blisko 0,2 mld EUR oraz Hiszpanią – o ok. 0,15 mld EUR.

Wykres 3. Struktura towarowa obrotów Polski z UE w I półroczu 2018 r. (w %)

Źródło: DAG MPiT na podstawie danych GUS.

Wśród ważniejszych pozycji towarowych w eksporcie do UE szybki jego wzrost odnotowano w przypadku:

- *tworzyw sztucznych i artykułów z nich* – o ok. 11%;
- *wyrobów z żeliwa i stali* – o prawie 13%;
- *paliw mineralnych, olejów mineralnych i produktów ich destylacji* – o ok. 13%,
- *drewna i wyrobów z drewna* – o ok. 11%,
- *żelaza, żeliwa i stali* – o ok. 13% oraz
- *mięsa i podrobów jadalnych* – o ok. 11,5%.

Wolniej niż przeciętnie rosła sprzedaż do pozostałych **krajów rozwiniętych gospodarczo (poza UE)**, tj. o 4,6%, do 7,3 mld EUR. W pewnej mierze wpływ na to miała wysoka baza odniesienia z I półroczu 2017 r., jak również spadki eksportu do kilku ważniejszych z tej grupy, krajów, tj. do: Szwajcarii o ponad 3%, Kanady o blisko 6% oraz Australii o ponad 20%.

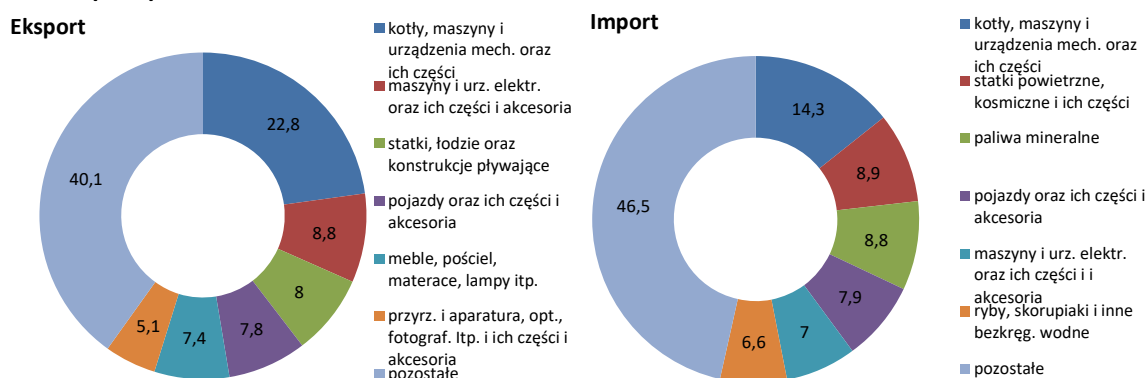
Z drugiej strony nadal dynamicznie rósł wywóz do Stanów Zjednoczonych (o 8,6%), co jednocześnie zaowocowało zwiększeniem ich udziału w całkowitym eksporcie z Polski, do 2,8%. W I półroczu 2018 r. szczególnie dynamicznie na rynek amerykański rosła sprzedaż wyrobów elektromaszynowych, tj. *kotłów, maszyn i urządzeń mechanicznych oraz ich części* (o ok. 17%), *maszyn i urządzeń elektrycznych oraz ich części i akcesoriów* (o 8,7%), *przyrządów i aparatury optycznej, fotograficznej, kinematograficznej, pomiarowej, medycznej itp. i ich części i akcesoriów* (o 67%) oraz *statków powietrznych, kosmicznych i ich części* (o ponad 11%).

W I półroczu 2018 r. szybko także rósł wywóz do Norwegii (o ok. 15,5%) oraz Japonii (o 7,5%).

Blisko 2-krotnie szybciej niż eksport, rósł import z całej grupy pozaunijnych rynków rozwiniętych, tj. o 9%, do 8,1 mld EUR. Przełożyło się to jednocześnie na pogorszenie stanu zrównoważenia z tą grupą (deficyt obrotów pogłębił się o ok. 350 mln EUR, do ok. 780 mln EUR), w tym najbardziej z:

- USA, z których przywóz zwiększył się ok. 2,7-krotnie szybciej niż wywóz, tj. o 23,5%, w rezultacie czego ujemne saldo powiększyło się o ok. 440 mln EUR, do ok. 565 mln EUR. Odpowiadał za to dynamiczny wzrost przywozu: *statków powietrznych, kosmicznych i ich części* (o 60%) oraz *paliw i olejów mineralnych* (ponad 10-krotnie).
- Szwajcarię – w obrotach, z którą w wyniku szybkiego wzrostu importu (o 12,6%), przy jednoczesnym spadku eksportu (o 3,2%) nadwyżka obrotów została zredukowana o ok. 120 mln EUR, do 145 mln EUR.

Wykres 4. Struktura towarowa obrotów Polski z pozaunijnymi krajami rozwiniętymi w I półroczu 2018 r. (w %)

Źródło: DAG MPiT na podstawie danych GUS.

Do całej grupy pozaunijnych krajów rozwiniętych szczególnie dynamicznie w okresie pierwszych sześciu miesięcy 2018 r. rosła sprzedaż wyrobów elektromaszynowych, w tym:

- *kotłów, maszyn i urządzeń mechanicznych oraz ich części* – o 11,5%;
- *maszyn i urządzeń elektrycznych oraz ich części i akcesoriów* – o blisko 11%;
- *statków, łodzi oraz konstrukcji pływających* – o ok. 45% oraz
- *przrzędów i aparatury, optycznej, fotograficznej, kinematograficznej itp. i ich części i akcesoriów* – o ponad 50%.

Z drugiej natomiast strony wśród ważniejszych towarów wywożonych do tej grupy krajów, spadki notowano w przypadku eksportu: *pojazdów oraz ich części i akcesoriów* (o ok. 18%), *wyrobów z żeliwa i stali* (o ok. 10%), *statków powietrznych, kosmicznych i ich części* (o ok. 30%).

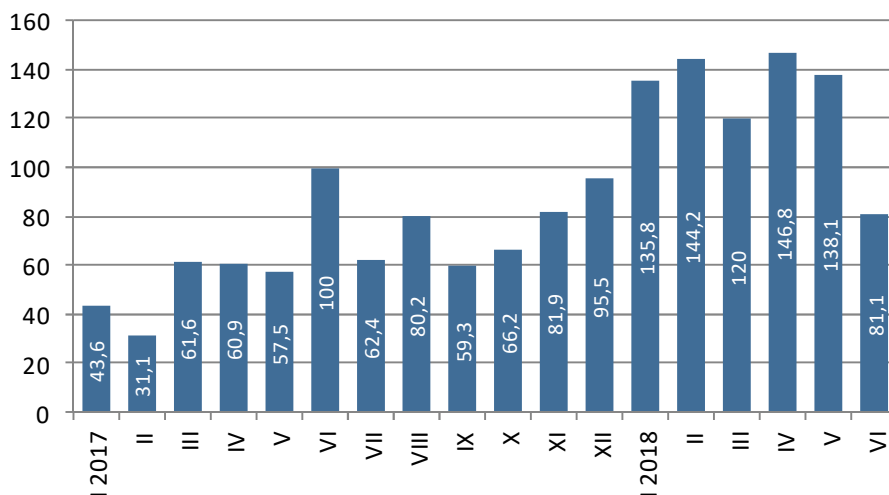
Tendencja do wolnego wzrostu eksportu została utrzymana w przypadku **krajów słabiej rozwiniętych i rozwijających się**. W I półroczu 2018 r. eksport na te rynki zwiększył się zaledwie o 3,6% (do 13,8 mld EUR). Był to jednocześnie wzrost ponad 3-krotnie wolniejszy niż importu z tych krajów (o 11,5%, do 36,2 mld EUR), w konsekwencji czego deficyt obrotów z całą tą grupą państw pogłębił się o prawie 3,3 mld EUR, do 22,4 mld EUR.

Szczególnie duża dysproporcja między tempem wzrostu eksportu i importu miała miejsce w odniesieniu do **krajów WNP**. W I półroczu 2018 r. eksport do tej grupy państw zwiększył się o 6,4% (do 6,4 mld EUR), a import aż o ok. 25% (do 10,4 mld EUR). Zaowocowało to znaczącym umocnieniem udziału krajów WNP w naszym imporcie – o 1,3 pkt. proc., do 9,6%.

Niniejsze wyniki obrotów z WNP przełożyły się na pogłębienie deficytu z tym ugrupowaniem o 1,7 mld EUR, do 4 mld EUR. W szczególności złożyło się na to pogorszenie stanu zrównoważenia obrotów z Rosją, na rynek której wprawdzie notowano szybki wzrost eksportu (o 9,6%), niemniej jednak ponad 2-krotnie szybciej zwiększył się import z tego rynku (o ok. 21%, do blisko 7,8 mld EUR). Z Rosji dynamicznie w omawianym okresie rósł przywóz: *paliw i olejów mineralnych* oraz *żelaza, żeliwa i stali* – odpowiednio o 25% oraz 2,2-krotnie. Przedstawiając tempo wzrostu importu tych produktów w ujęciu tonażowym, można zauważyć, że dynamiczny wzrost ich importu nie jest jedynie rezultatem wzrostu ich cen (choć jest to czynnik kluczowy), ale także rzeczywistym wzrostem przywozu tych produktów. Po I półroczu 2018 r. import paliw mineralnych z Rosji wyniósł blisko 17,7 mln ton wobec 13,6 mln ton przed rokiem (wzrost o 30% r/r), z kolei żelaza, żeliwa i stali 766 tys. ton wobec 355 tys. ton przed rokiem (wzrost 2,2-krotny). Gwałtowny wzrost importu żelaza, żeliwa i stali z Rosji w dużej mierze był efektem przekierowania handlu w rezultacie restrykcji nałożonych przez USA. Spowodowało to większy napływ tych towarów do UE, w tym Polski. Warto tutaj dodać, że

dynamiczne zwiększenie importu tych produktów zaczęto już odnotowywać kilka miesięcy przed nałożeniem amerykańskich ceł, czyli już sama zapowiedź ich wprowadzenia spowodowała pewne przesunięcia w handlu.

Wykres 5. Import żelaza, żeliwa i stali do Polski z Rosji w okresie I 2017 r. – VI 2018 r. (w tys. ton)

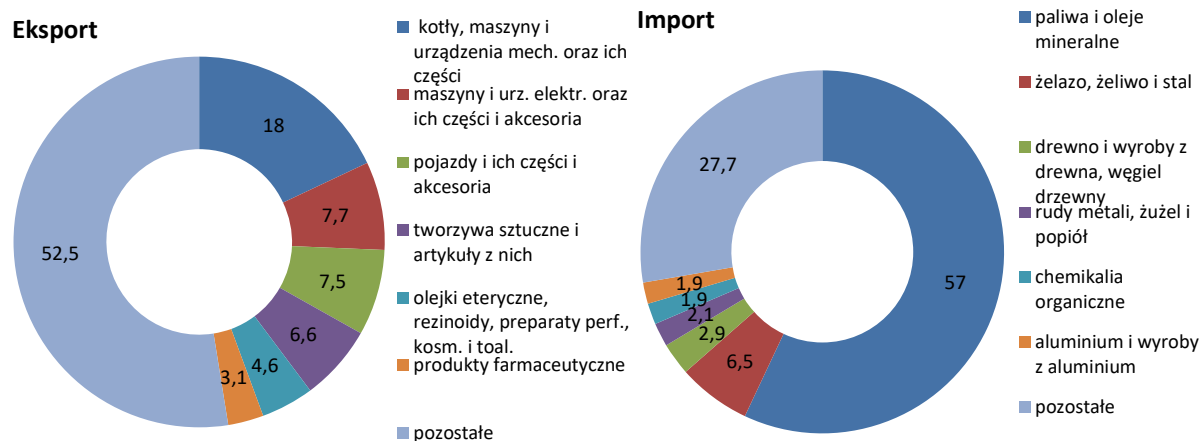
Źródło: DAG MPiT na podstawie danych GUS.

W ujęciu tonażowym deficyt w obrotach żelazem, żeliwem i stalą z Rosją pogłębił się 2,5-krotnie, do 727 tys. ton w I półroczu 2018 r. Z kolei w ujęciu EUR, ujemne saldo w obrotach tymi produktami wzrosło 2,8-krotnie (do 360 mln EUR). Przyczyniło się to jednocześnie do pogłębienia całkowitego deficytu z Rosją, który sięgnął prawie 4,6 mld EUR wobec 3,5 mld EUR przed rokiem. W rezultacie w analizowanym okresie, Rosja uplasowała się na pierwszym miejscu wśród krajów, z którymi nastąpiło największe pogorszenie stanu zrównoważenia obrotów.

Wśród krajów WNP, dynamiczny wzrost importu, a co za tym idzie pogorszenie stanu zrównoważenia obrotów odnotowano także z:

- Kazachstanem, z którego import zwiększył się aż o ponad 90%, co przy jednoczesnym ok. 4,5-proc. spadku eksportu, przełożyło się na pogłębienie deficytu o ok. 365 mln EUR, do ok. 545 mln EUR;
- Białorusią – z której przywóz wzrósł aż o ponad 30%, a po stronie eksportu odnotowano niemalże stagnację (wzrost o 0,7%), co przełożyło się na 2,7-krotną redukcję nadwyżki, do 80 mln EUR;
- Ukrainą, w obrotach z którą w wyniku ponad 19-proc. zwiększenia importu oraz jedynie 3,5-proc. wzrostu eksportu, nadwyżka zmniejszyła się o ok. 130 mln EUR, do ok. 895 mln EUR.

Wykres 6. Struktura towarowa polskich obrotów z WNP w I półroczu 2018 r. (w %)

Źródło: DAG MPiT na podstawie danych GUS.

Niewielki, zaledwie 1,3-proc. wzrost eksportu odnotowano do krajów słabiej rozwiniętych spoza WNP (do 7,4 mld EUR). Tym samym udział tej grupy państw w całkowitym polskim eksporcie zmniejszył się w I półroczu 2018 r. o 0,3 pkt. proc., do 6,9%.

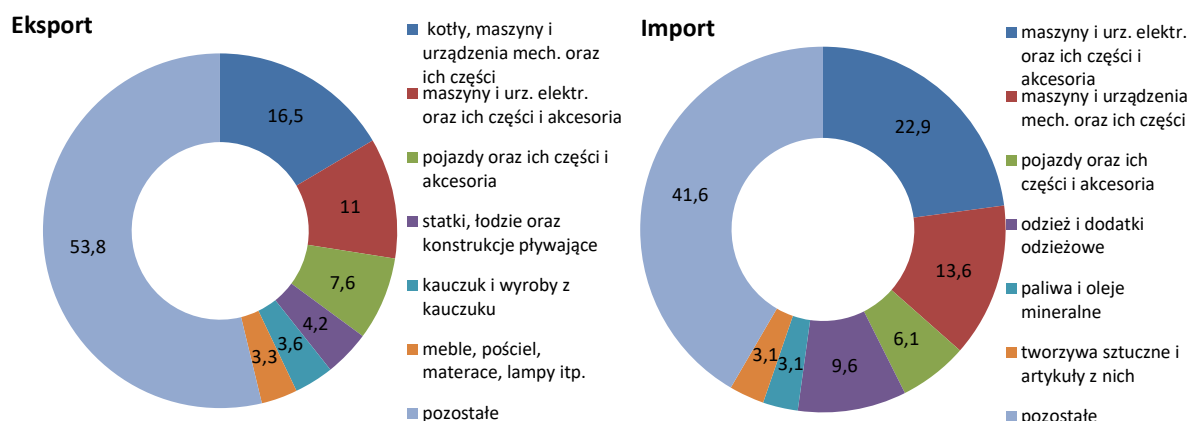
Tradycyjnie w tej grupie krajów, istniały duże dysproporcje w dynamice eksportu. Z jednej strony szybko rosła sprzedaż m.in. do Arabii Saudyjskiej (o ok. 19%) czy Indii (o blisko 17%), z drugiej zaś spadła m.in. do: Chin (o ok. 7%), Meksyku (2%), Republiki Korei (o 0,8%), Zjednoczonych Emiratów Arabskich (o ok. 19%) czy Hongkongu (o ok. 12%). W umiarkowanym tempie rósł natomiast wywóz do Turcji (o 5%), Serbii (o 6,4%) czy np. Brazylii (o 4,4%).

Wolniej niż przeciętnie, jakkolwiek zdecydowanie szybciej niż eksport, rósł import z krajów słabiej rozwiniętych spoza WNP, tj. o 6,9% (do 25,8 mld EUR). Konsekwencją tego było pogłębienie i tak pokaźnego deficytu z tą grupą krajów - o prawie 1,6 mld EUR, do 18,4 mld EUR. Wśród tej grupy rynków najbardziej pogorszyło się saldo obrotów z:

- Chinami – pogłębienie deficytu o ok. 0,46 mld EUR, do 11 mld EUR;
- Wietnamem – zwiększenie deficytu o 0,3 mld EUR, do 1 mld EUR;
- Brazylią – o 0,25 mld EUR, do 0,55 mld EUR;
- Republiką Korei – o ok. 0,16 mld EUR, do prawie 1,6 mld EUR;
- Turcją – o ok. 0,15 mld EUR, do ok. 0,36 mld EUR oraz
- Bangladeszem – o ok. 0,14 mld EUR, do 0,7 mld EUR.

W ujęciu przedmiotowym największe pogłębienie deficytu z krajami słabiej rozwiniętymi spoza WNP notowano w obrotach: *pojazdami oraz ich częściami i akcesoriami* (o ok. 0,36 mld EUR), *odzieżą i dodatkami z odzieży* (o ok. 0,33 mld EUR), *zbożami* (o ok. 0,14 mld EUR), *maszynami i urządzeniami elektrycznymi i ich częściami* (o 0,12 mld EUR) oraz *przryrządami i aparaturą optyczną, fotograficzną, kinematograficzną, pomiarową, itp.* (o 0,1 mld EUR).

Wykres 7. Struktura towarowa polskich obrotów z rynkami słabiej rozwiniętymi spoza WNP w I półroczu 2018 r. (w %)

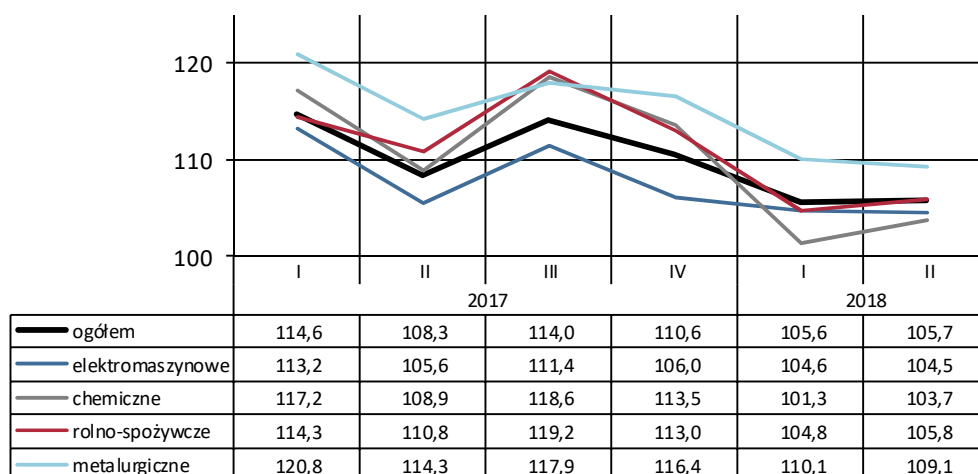
Źródło: DAG MPiT na podstawie danych GUS.

IV. Zmiany obrotów w przekroju towarowym

W okresie styczeń-czerwiec 2018 roku spośród głównych grup towarowych szybszy niż przeciętnie wzrost eksportu (r/r) odnotowano w przypadku:

- **produktów mineralnych** – o 13,2%, do ok. 3,1 mld EUR;
- **wyrobów przemysłu drzewno-papierniczego** – o 10,5%, do 5,5 mld EUR;
- **wyrobów przemysłu lekkiego** – o 9,9%, do blisko 5 mld EUR oraz
- **wyrobów metalurgicznych** – o 9,6%, do ponad 11 mld EUR.

Wykres 8. Dynamika eksportu w głównych grupach towarowych w okresie I kw. 2017 – II kw. 2018 (r/r).

Źródło: DAG MPiT na podstawie danych GUS.

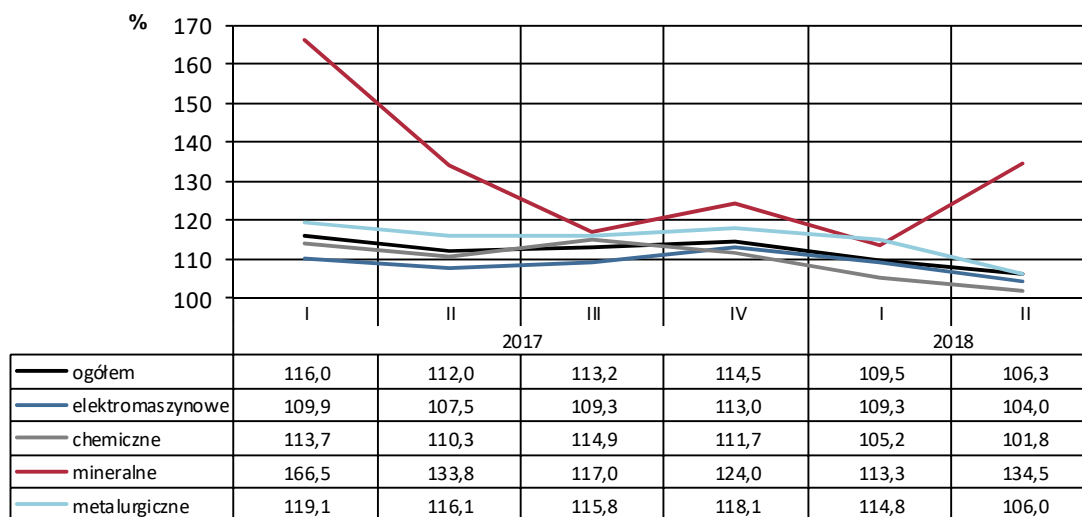
Tradycyjnie już największy udział w polskiej wymianie towarowej z zagranicą, zarówno po stronie eksportu, jak i importu miały **wyroby przemysłu elektromaszynowego**, które po sześciu miesiącach 2018 r. stanowiły 40% polskiego wywozu ogółem oraz 37,4% przywozu. Eksport tej grupy towarów wzrósł o 4,5%, do ok. 43 mld EUR, zaś wśród głównych pozycji najszybszy wzrost sprzedaży odnotowano w przypadku *maszyn i urządzeń mechanicznych oraz ich części i akcesoriów* – o 8,4% (do ponad 14,3 mld EUR). Sprzedaż *pojazdów nieszynowych oraz ich części i akcesoriów* wzrosła o 2,5%,

do 13 mld EUR, a *maszyn i urządzeń elektrycznych oraz ich części* o 2,1%, do ponad 11 mld EUR, co przełożyło się na wolniejszy niż przeciętnie wzrost eksportu całej tej grupy towarów. Spośród głównych partnerów handlowych, gdzie wartość eksportu przekroczyła 1 mld EUR, najszybciej sprzedaż rosła do: Rosji (o 26,5%) oraz USA (o 17,1%), zaś spadła do Włoch (o 12%) oraz Niderlandów (o 6,2%). Z kolei import wyrobów tego przemysłu wzrósł o 6,6%, do ok. 40,7 mld EUR. Wyniki te przełożyły się na zmniejszenie nadwyżki w obrotach tą grupą towarów o 0,6 mld EUR, do ok. 2,3 mld EUR.

W analizowanym okresie na drugim miejscu pod względem wielkości obrotów znalazły się **wyroby przemysłu chemicznego** (blisko 34 mld EUR). Stanowiły one odpowiednio 14% polskiego wywozu ogółem i 17,3% przywozu. Po sześciu miesiącach 2018 r. eksport tej grupy towarów wzrósł o 2,5%, do ok. 15 mld EUR, a import o 3,5%, do ok. 18,9 mld EUR. Wpłynęło to na zwiększenie deficytu w obrotach tymi wyrobami o 0,3 mld EUR, do ponad 3,8 mld EUR.

Kolejną istotną grupą w polskiej wymianie towarowej w okresie styczeń-czerwiec 2018 r. były **artykuły rolno-spożywcze** – stanowiące 12,9% polskiej sprzedaży i 9% całkowitego przywozu. Eksport artykułów rolno-spożywczych wzrósł o 5,3%, do ok. 13,9 mld EUR, a import o 2,4%, do ok. 9,7 mld EUR. Odnotowane szybsze tempo wzrostu eksportu niż importu wpłynęło na zwiększenie nadwyżki w obrotach tymi towarami o ok. 0,5 mld EUR, do blisko 4,1 mld EUR. Największe dodatnie saldo zostało wygenerowane w handlu *mięsem i podrobami jadalnymi* (ok. 1,6 mld EUR), *tytoniem i przetworzonymi namiastkami tytoniu* (ponad 1,2 mld EUR), *produktami mleczarskimi, jajami, miodem itp.*, a także *przetworami z mięsa, ryb, skorupiaków itd.* oraz *przetworami ze zbóż, mąki, skrobi lub mleka itp.* (po ok. 0,7 mld EUR).

Wykres 9. Dynamika importu w głównych grupach towarowych w okresie I kw. 2017 – II kw. 2018 (r/r).

Źródło: DAG MPiT na podstawie danych GUS.

W ujęciu geograficznym w I półroczu 2018 r. najszybszy wzrost eksportu towarów rolno-spożywczych spośród naszych głównych partnerów handlowych, dotyczył Ukrainy (wzrost o 20,8%), Belgii (o 19,1%), Rumunii (o 17,4%), Niderlandów (o 16,6%), Węgier (o 13,2%) oraz Rosji (o 11,6%), zaś spośród słabiej dotychczas wykorzystywanych i rozpoznanych rynków: Turcji czy Egiptu. Powyższe wyniki w pewien sposób skompensowały spadek wywozu produktów żywnościowych na rynek białoruski (o 33,4%), irlandzki (o 10,4%) oraz litewski (o 3,1%).

Szybsze niż przeciętne tempo wzrostu eksportu odnotowano w następujących głównych pozycjach:

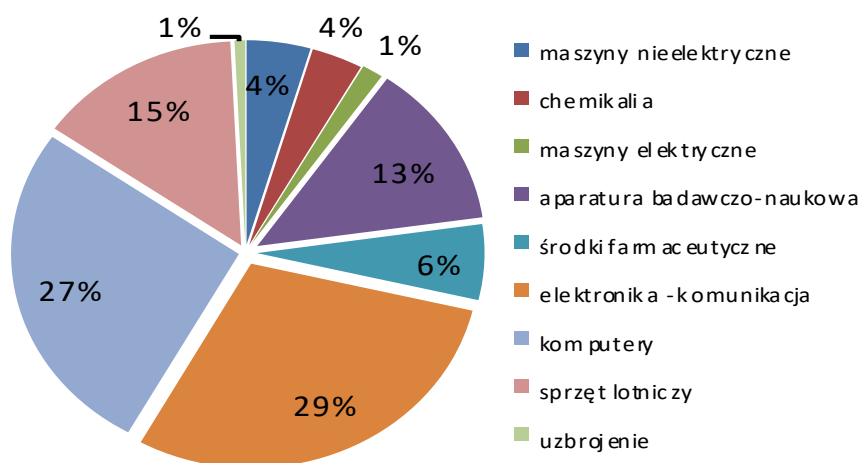
- *tytoniu i przetworzonych namiastek tytoniu* (o 18,1%, do ok. 1,6 mld EUR);

- pozostałości i odpadów przemysłu spożywczego (o 17,7%, do ok. 0,6 mld EUR);
- mięsa i podrobów jadalnych (o 12%, do ok. 2,5 mld EUR);
- przetworów z mięsa, ryb, skorupiaków itd. (o 9,6%, do ok. 0,8 mld EUR);
- napoje bezalkoholowych, alkoholowych i octu (o 9,5%, do 0,7 mld EUR) .

W tym czasie po stronie importu najszybciej rósł przywóz przetworów z warzyw i owoców (o 15%, do ok. 0,4 mld EUR), pozostałości i odpadów przemysłu spożywczego, paszy dla zwierząt (o 11,8%, do ok. 0,9 mld EUR) oraz nasion i owoców oleistych itp. (o 8,1%, do ok. 0,3 mld EUR).

W I półroczu 2018 roku towary wysokiej techniki¹ odpowiadały za 8,1% całkowitego polskiego eksportu, z kolei w całkowitym imporcie za 11,8%. Wartość wywozu towarów wysoko przetworzonych wyniosła ok. 8,8 mld EUR i była niższa o 0,2% wobec poziomu sprzed roku. Głównymi odbiorcami tej grupy towarów z Polski były Niemcy (25,3% udziału), USA (10,4%), Wielka Brytania (7,5%), Niderlandy (6,8%), oraz Francja (5,8%). Import towarów wysokiej techniki do Polski wyniósł ok. 12,8 mld EUR i był wyższy o 5% niż przed rokiem. Najwięcej towarów pochodziło z Chin (25%), Niemiec (14,9%), USA (10,1%), Niderlandów (6%) oraz Republiki Korei (4,1%).

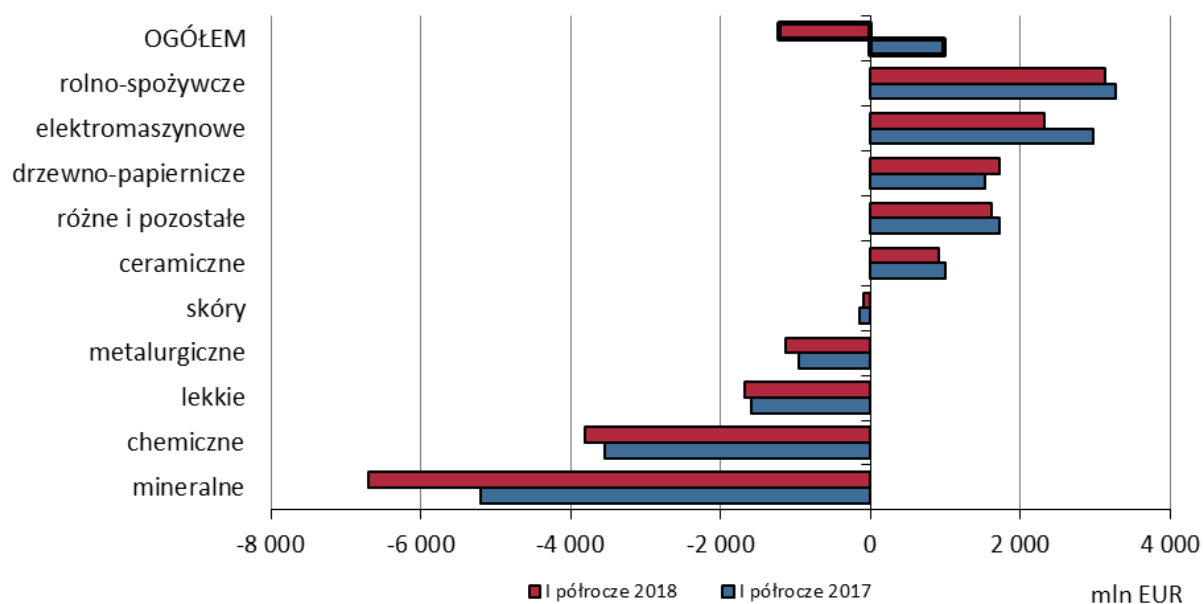
Wykres 10. Struktura polskiego eksportu towarów high-tech po I półroczu 2018 r.

Źródło: DAG MPiT na podstawie danych GUS.

¹ Obowiązująca zatwierdzona przez Eurostat klasyfikacja wyrobów wysokiej techniki w handlu zagranicznym to klasyfikacja według SITC Rev. 4 (www.ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/An-nexes/htecesmsan5.pdf).

Wykres 11. Saldo obrotów w przekroju towarowym po I półroczu 2018 r. (na tle I półrocza 2017 r.)

Źródło: DAG MPiT na podstawie danych GUS.

Tabela 8. Najważniejsze pozycje w polskim eksporcie i imporcie po I półroczu 2018 roku (agregowane na poziomie 4-cyfrowych kodów CN).

Eksport					Import				
	Kod CN	Nazwa	Dynamika (r/r)	Udział		Kod CN	Nazwa	Dynamika (r/r)	Udział
1.	8708	Części i akcesoria samochodów	110,1	5,9%	1.	2709	Ropa naftowa I kompensaty gazu naturalnego, surowe	144,7	5,1%
2.	9400	Meble	105,5	4,7%	2.	8703	Samochody osobowe	118,3	4,1%
3.	8703	Samochody osobowe	87,1	3,1%	3.	8708	Części i akcesoria samochodów	103,2	3,3%
4.	8471	Maszyny i urządzenia do automatycznego przetwarzania danych	122,1	1,9%	4.	3004	Leki złożone przygotowane do sprzedaży detalicznej	104,7	2,0%
5.	8528	Aparatura odbiorcza dla telewizji, monitory, projektory wideo	105,0	1,9%	5.	8515	Aparatura do telefonii I telegrafii przewodowej	95,3	1,6%
6.	8704	Samochody ciężarowe	115,3	1,4%	6.	8471	Maszyny i urządzenia do automatycznego przetwarzania danych	90,3	1,3%
7.	8544	Izolowane druty, kable itd.	101,7	1,3%	7.	2710	Oleje ropy naftowej niesurowe, benzyna, nafta, oleje napędowe itd.	87,8	1,3%
8.	2402	Cygara, cygaretki i papierosy	117,2	1,3%	8.	8542	Elektroniczne układy scalone i mikroasemblerzy	114,9	1,1%
9.	8411	Silniki turbodrzutowe, turbośmigłowe itd.	97,7	1,1%	9.	8529	Części i zespoły urządzeń nadawczych, radarowych i odbiorników radiowych	92,7	1,0%
10.	7308	Konstrukcje i części konstrukcji z żeliwa lub stali	110,0	1,1%	10.	8701	Ciągniki	113,7	1,0%

Źródło: DAG MPiT na podstawie danych GUS.

V. Obroty stalą oraz aluminium i wyrobami z nich

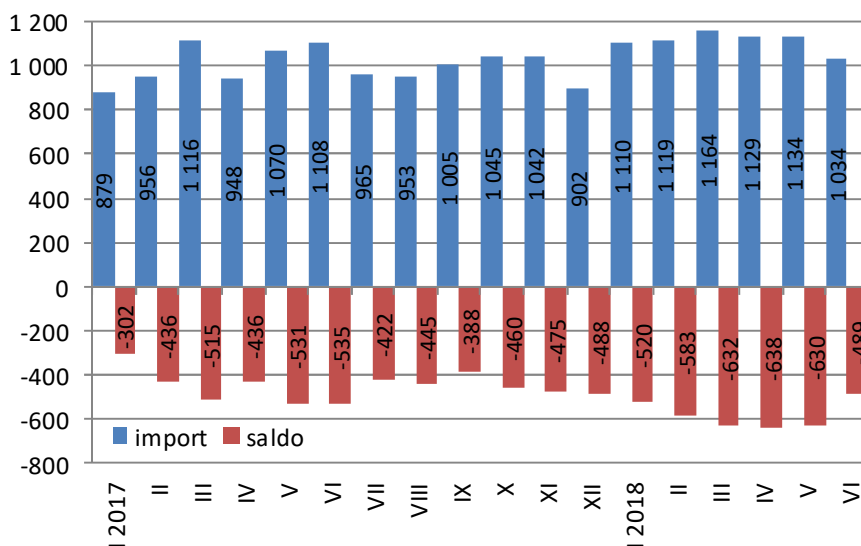
23 marca 2018 r. USA wprowadziły dodatkowe cła w wysokości 25% na wybrane artykuły stalowe oraz 10% na wybrane artykuły aluminiowe argumentując, że napływ stali i aluminium do USA stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa krajowego oraz jest szkodliwy dla przemysłu USA (czasowo z zakazu zostały wyłączone Argentyna, Australia, Brazylia, Kanada, Meksyk, Republika Korei oraz Unia Europejska). W stosunku do UE cła zaczęły obowiązywać od 1 czerwca 2018 r.

Utrudniony dostęp stali i aluminium i wyrobów z nich na rynek amerykański spowodowały:

- gwałtowne wzrosty cen stali i aluminium, które są problemem dla wielu polskich firm (w czerwcu 2018 r. cena stali sięgnęła 910 USD/Mt, czyli poziom o 42% wyższy niż przed rokiem (w VI 2017 r.); natomiast cena aluminium w maju br. wyniosła ok. 2300 USD/Mt, czyli poziom wyższy o 20% (r/r).
- zwiększenie i tak pokaźnego importu stali i aluminium do Polski w rezultacie przekierowania eksportu tych towarów z państw trzecich do UE, w tym do Polski (po 6 miesiącach 2018 r. import stali, aluminium i wybranych wyrobów z nich² osiągnął blisko 6,5 mld EUR, co oznacza wzrost o 12% w ujęciu r/r). Jednocześnie pogłębił się deficyt w obrotach tymi produktami – o ok. 0,37 mld EUR, do 3,2 mld EUR.

Skalę napływu stali i aluminium i ich wyrobów do Polski w bieżącym roku dobrze obrazuje import w ujęciu tonażowym. W I półroczu 2018 r. polski import objętej amerykańskimi cłami stali i aluminium i wyrobów z nich osiągnął blisko 6,7 mln ton wobec niecałych 6,1 mln ton przed rokiem (wzrost o 10%).

Wykres 12. Import stali i aluminium i wyrobów z nich (wybrane pozycje CN) i saldo ich obrotów w okresie I 2017-VI 2018 r. (w mln kg).

Źródło: DAG MPiT na podstawie danych GUS.

² Wzięto tu pod uwagę pozycje objęte amerykańskimi cłami, tj. następujące kody CN: 720610,720690,7207,7208,7209,7210,7211,7212,7213,7214,7215,721610,721621,721622,721631,721632,721633,721640,721650,721699,7217,7218,7219,7220,7221,7222,7223,7224,7225,7226,7227,7228,7229,730110,730210,730240,730290,730410,730411,730419,730422,730423,730424,730429,730431,730439,730441,73044,730451,730459,730490,7305,7306,7601,7604,7605,7606,7607,7608,7609,761699

W ujęciu geograficznym szczególnie dynamicznie import omawianych towarów rósł z:

- Rosji – blisko 2-krotnie, do ok. 800 tys. ton;
- Węgier – o 47%, do ok. 240 tys. ton;
- Francji – o 14%, do ok. 240 tys. ton;
- Łotwy – o 35%, do 114 tys. ton;
- Rumunii – o ok. 20%, do 105 tys. ton;
- Białorusi – o 30%, do ok. 81,5 tys. ton;
- Republiki Korei – o 22%, do 76 tys. ton oraz
- Mołdawii – blisko 6-krotnie, do ok. 63 tys. ton.

Biorąc pod uwagę bilans wymiany w ujęciu tonażowym najbardziej w I połowie 2018 r. pogorszył się on z Rosją (o ok. 420 tys. ton), Niemcami (o 212 tys. ton), Węgrami (o ok. 94 tys. ton), Francją (o ok. 90 tys. ton) oraz Mołdawią (o ok. 52 tys. ton).

W ujęciu przedmiotowym najbardziej przyspieszył import:

- wyrobów walcowanych na gorąco, płaskich z żeliwa lub ze stali niestopowej – o ok. 13,5%;
- wyrobów walcowanych na zimno, płaskich z żeliwa lub ze stali niestopowej – o ok. 11%;
- *sztabów, prętów ze stali niestopowej, kutych, walcowanych, ciągnionych, wyciskanych na gorąco – o 33%;*
- *półwyrobów z żelaza lub stali niestopowej – 2,5-krotnie;*
- *sztabów i prętów walcowanych na gorąco ze stali niestopowej – o ok. 45%;*
- *blach grubych, cienkich, taśm o grubości > 0,2 mm, z aluminium – o blisko 12%.*

VI. Prognoza obrotów towarowych na rok 2018

Oczekujemy, że w roku 2018 r. polskie obroty towarowe z zagranicą nadal będą kształtować się korzystnie (przy założeniu, że nie dojdzie do eskalacji napięć na linii USA-Chiny oraz USA-UE), z tym, że ich dynamika będzie nieznacznie wolniejsza niż szacowaliśmy poprzednio.

Na wyniki naszego handlu zagranicznego w 2018 r. będą oddziaływać:

- **Nadal korzystnie kształtująca się koniunktura na świecie** (w lipcu br. MFW podtrzymał swoje wcześniejsze projekcje dot. wzrostu globalnego PKB w bieżącym roku na poziomie 3,9%, co ma oznaczać ożywienie o 0,2 pkt. proc. w ujęciu r/r i jednocześnie ma to być najwyższy wzrost od 2011 r.).

Analogicznie jak w poprzednich latach, zdecydowanie szybciej mają się rozwijać rynki słabiej rozwinięte i wschodzące – wzrost o 4,9% (o 0,2 pkt. proc. szybszy niż przed rokiem), niż kraje wysoko rozwinięte – podobnie jak przez rokiem wzrost o 2,4%. W przypadku obu grup, eksperci z MFW spodziewają się dużego zróżnicowania tempa rozwoju dla poszczególnych rynków.

Wśród państw rozwiniętych gospodarczo, z jednej strony będziemy mieli do czynienia z dynamicznym przyspieszeniem PKB w USA, tj. o 0,6 pkt. proc., do 2,9%, z drugiej ze spowolnieniem m.in. w strefie euro (o 0,2 pkt. proc., do 2,2%), Japonii (o 0,7 pkt. proc., do 1%) oraz Wielkiej Brytanii (o 0,3 pkt. proc., do 1,4%). W przypadku tych trzech ostatnich są to jednocześnie o 0,2 pkt. proc. gorsze prognozy niż formułowano w kwietniu.

- **Utrzymujący się na wysokim poziomie popyt wewnętrzny w strefie euro**, co jest dobrym prognostykiem dla polskiego eksportu. Według Komisji Europejskiej w 2018 r. ma on pozostać głównym motorem rozwojowym eurolandu.

- **Dalszy wzrost cen ropy naftowej** (wg MFW w 2018 r. osiągnie ona ok. 70 USD za baryłkę, czyli poziom o 33% wyższy niż przed rokiem). Z jednej strony będzie to działać w kierunku przyspieszenia naszego importu (w ujęciu wartościowym zwiększać się bowiem będzie przywóz produktów mineralnych), z drugiej zaś – w rezultacie ożywieniem gospodarczego krajów eksporterów surowców, a tym samym spodziewanej większej ich aktywności gospodarczej powinno przełożyć się to na ogólne (a nie tylko w przypadku produktów mineralnych) pobudzenie naszych obrotów z tą grupą krajów, w tym polskiego wywozu na te rynki.
- **Spowolnienie globalnego tempa wzrostu wolumenu handlu towarów i usług** – wg szacunków MFW o 0,3 pkt. proc., do 4,8% (r/r). Jednocześnie ma to być o 0,3 pkt. proc. wolniejszy wzrost niż formułowano poprzednio. Jest to bardzo ważne z punktu widzenia Polski, gdyż historyczne dane pokazują, że dynamika polskiego eksportu reaguje na zmiany tempa globalnego handlu.
- **Nieznaczne przyspieszenie tempa wzrostu wymiany handlowej w krajach rozwiniętych gospodarczo** (według prognoz MFW o 0,1 pkt. proc., do 4,3%). Nie mniej jednak są to prognozy gorsze niż jeszcze kilka miesięcy temu (w kwietniu szacowano 4,8%).
- **Utrzymująca się dobra koniunktura w gospodarce narodowej.** Oczekujemy, że w kolejnych kwartałach ożywienie gospodarcze w Polsce, przy braku znaczących zaburzeń zewnętrznych, powinno utrzymywać się na relatywnie wysokim poziomie. Głównym motorem wzrostu pozostanie konsumpcja napędza przez rosnące zarobki, programy socjalne i niskie bezrobocie. Szacowany silny popyt wewnętrzny oraz przyspieszenie w inwestycjach będą czynnikami działającymi w kierunku pobudzenia naszego importu.

Biorąc pod uwagę powyższe, w tym szczególnie pogorszenie perspektyw dla koniunktury gospodarczej dla strefy euro i światowego handlu, zasadna wydaje się nieznaczna korekta *in minus* naszych wcześniejszych prognoz handlu zagranicznego na rok 2018 r.

Tym samym, oczekujemy, że w roku 2018:

- **eksport towarów wzrośnie o ok. 6% (do ok. 219 mld EUR),**
- **import towarów wzrośnie o ok. 7,5% (do ok. 221,5 mld EUR),**
- **deficyt obrotów towarami wyniesie 2,5 mld EUR.**

Należy tutaj podkreślić, że te projekcje obarczone są pewnym marginesem niepewności i będą w znaczącej części determinowane rozwojem stosunków na linii USA-Chiny, USA-UE oraz postępami negocjacji w sprawie warunków wystąpienia Wielkiej Brytanii z UE.

Na poważne konsekwencje ewentualnej eskalacji napięć handlowych dla światowej koniunktury wskazują również analitycy z międzynarodowych ośrodków analitycznych, w tym m.in. ze Światowej Organizacji Handlu czy MFW. MFW szacuje, że ewentualna wojna handlowa pomiędzy USA, Chinami oraz Unią Europejską może spowodować zahamowanie światowego wzrostu gospodarczego nawet o 0,5 pkt. proc. Ekspert z obu ośrodków są zgodni, że potencjalne tego skutki będą odczuwalne przez wszystkie państwa świata. Eskalacja napięć handlowych może nadszarpnąć nastroje wśród biznesu i na rynkach finansowych oraz przyczynić się do wzrostu niepewności. Jednocześnie, wyższe bariery handlowe podwyższyłyby ceny dóbr będących przedmiotem wymiany, zaburzone zostałyby globalne łańcuchy dostaw, a nowe technologie rozprzestrzeniałyby się wolniej, co obniżyłoby wydajność.

Załącznik 1. Zmiany struktury geograficznej obrotów towarowych Polski w I półroczu 2018 i ich wpływ na saldo wymiany.

	Grupy krajów / kraje	I półrocze 2017			I półrocze 2018			Zmiany		
		Eksport	Import	Saldo	Eksport	Import	Saldo	eksportu	importu	salda
								wzrost (+)	wzrost (-)	popr. (+)
		spadek (-)	spadek (+)	pog. (-)						
mln EUR										
POLSKA OGÓŁEM, W TYM:		101 863	100 884	979	107 624	108 838	-1 214	5 762	-7 954	-2 193
KRAJE ROZWINIĘTE GOSPODARCZO		88 500	68 377	20 123	93 777	72 595	21 182	5 277	-4 219	1 059
1.	UNIA EUROPEJSKA	81 521	60 967	20 554	86 480	64 520	21 960	4 959	-3 553	1 406
	NIEMCY	27 647	23 121	4 526	30 060	24 795	5 265	2 414	-1 674	739
	REPUBLIKA CZESKA	6 584	3 739	2 846	6 861	3 768	3 093	277	-29	248
	WIELKA BRYTANIA	6 561	2 373	4 187	6 458	2 469	3 989	-103	-95	-198
	FRANCJA	5 834	3 950	1 884	6 250	4 177	2 073	416	-227	190
	WŁOCHY	5 206	5 438	-233	5 051	5 539	-488	-155	-101	-255
	NIDERLANDY	4 560	3 934	625	4 823	4 128	695	263	-194	70
	SZWECJA	2 901	1 858	1 043	3 050	1 962	1 089	149	-103	46
	HISZPANIA	2 819	2 322	497	2 944	2 594	350	125	-272	-147
	WĘGRY	2 698	1 823	875	2 885	1 827	1 059	187	-3	184
	SŁOWACJA	2 534	1 846	689	2 706	1 937	769	172	-91	80
	BELGIA	2 225	2 655	-431	2 500	2 794	-293	276	-138	138
2.	POZOSTAŁE KRAJE ROZWINIĘTE (POZA UE)	6 979	7 410	-431	7 297	8 075	-778	318	-665	-347
	STANY ZJEDN. AMERYKI	2 727	2 853	-126	2 961	3 525	-564	234	-672	-438
	NORWEGIA	1 189	1 139	50	1 373	1 223	150	183	-83	100
	SZWAJCARIA	987	720	267	955	811	145	-31	-91	-122
	KANADA	706	307	399	666	205	461	-41	103	62
	AUSTRALIA	345	261	83	268	147	121	-77	114	37
POZOSTAŁE KRAJE (POZA KRAJAMI ROZWINIĘTYMI)		13 362	32 507	-19 145	13 847	36 243	-22 396	485	-3 736	-3 251
1.	WSPÓLNOTA NIEPODLEGŁYCH PAŃSTW	6 018	8 342	-2 325	6 404	10 420	-4 016	386	-2 078	-1 691
	ROSJA	2 901	6 401	-3 500	3 178	7 751	-4 573	278	-1 350	-1 073
	UKRAINA	2 064	1 042	1 022	2 136	1 242	894	72	-200	-128
	BIAŁORUS	655	440	215	659	580	80	4	-139	-135
2.	INNE KRAJE (BEZ ROZWINIĘTYCH I WNP)	7 345	24 165	-16 820	7 443	25 823	-18 380	98	-1 658	-1 560
	TURCJA	1 424	1 631	-207	1 495	1 852	-357	71	-221	-150
	CHINY	988	11 565	-10 577	922	11 955	-11 033	-66	-389	-456
	SERBIA	405	164	241	431	169	262	26	-5	21
	MEKSYK	293	274	19	288	317	-30	-6	-43	-49
	ARABIA SAUDYJSKA	284	366	-83	338	398	-60	54	-31	23
	INDIE	279	1 019	-741	325	898	-572	47	122	168

Źródło: DAG MPIT na podstawie danych GUS.

Załącznik 2. Zmiany struktury przedmiotowej obrotów towarowych Polski w I półroczu 2018 i ich wpływ na saldo wymiany.

Kod CN	Grupy towarowe / sekcje CN	I półrocze 2017			I półrocze 2018			Zmiany		
		Eksport	Import	Saldo	Eksport	Import	Saldo	eksportu	importu	saldo
								wzrost (+)	wzrost(-)	popr. (+)
		mIn EUR							spadek (-)	spadek (+)
POLSKA OGÓŁEM, W TYM:		101 863	100 884	979	107 624	108 838	-1 214	5 762	-7 954	-2 193
	ARTYKUŁY ROLNO-SPOŻYWCZE	13 167	9 501	3 666	13 863	9 734	4 129	696	-233	463
I	ZWIERZĘTA ŻYWE; PRODUKTY POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO	4 249	2 705	1 545	4 619	2 729	1 890	370	-25	345
II	PRODUKTY POCHODZENIA ROŚLINNEGO	2 182	2 614	-432	1 984	2 660	-676	-198	-46	-244
III	TŁUSZCZE, OLEJE POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO I ROŚLINNEGO; PROD. ICH ROZKŁADU	208	489	-280	189	450	-261	-20	39	19
IV	GOTOWE ARTYKUŁY SPOŻ.; NAPOJE BEZALKOHOL., ALKOHOL I OCET; TYTOŃ	6 528	3 694	2 834	7 072	3 895	3 177	544	-202	343
	PRODUKTY MINERALNE	2 700	7 908	-5 208	3 056	9 763	-6 707	356	-1 855	-1 499
V	PRODUKTY MINERALNE	2 700	7 908	-5 208	3 056	9 763	-6 707	356	-1 855	-1 499
	WYROBY PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO	14 675	18 218	-3 544	15 038	18 851	-3 813	363	-633	-269
VI	PRODUKTY PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO I PRZEMYSŁÓW POKREWNYCH	7 363	10 278	-2 915	7 145	10 448	-3 304	-219	-171	-389
VII	TWORZYWA SZTUCZNE I WYROBY Z NICH; KAUCZUK I WYROBY Z KAUCZUKU	7 312	7 941	-629	7 893	8 403	-509	582	-462	120
	SKÓRY	550	694	-144	570	665	-95	21	29	50
VIII	SKÓRY; WYROBY Z NICH; ART. PODRÓŻNE, TORBY ,POJEMNIKI	550	694	-144	570	665	-95	21	29	50
	WYROBY PRZEMYSŁU DRZEWNO-PAPIERNICZEGO	4 998	3 462	1 535	5 523	3 806	1 718	526	-344	182
IX	DREWNO I WYROBY Z NIEGO; WYROBY Z KORKA, SŁOMY, ESPARTO; WYR. KOSZYKARSKIE	2 196	805	1 392	2 428	901	1 527	231	-96	135
X	ŚCIER DRZEWNY LUB Z INNEGO WŁÓKNISTEGO MAT. CELULOZOWEGO; PAPIER I TEKSTURA	2 801	2 657	144	3 096	2 905	191	295	-247	47
	WYROBY PRZEMYSŁU LEKKIEGO	4 510	6 104	-1 594	4 959	6 646	-1 688	449	-543	-94
XI	MATERIAŁY I WYROBY WŁÓKIENNICZE	3 735	5 071	-1 335	4 070	5 453	-1 383	335	-383	-48
XII	OBUWIE, NAKRYCIA GŁOWY, PARASOLE, LASKI, PIÓRA, SZTUCZNE KWIATY	775	1 033	-259	889	1 193	-305	114	-160	-46
	WYROBY CERAMICZNE	2 476	1 481	995	2 603	1 690	913	128	-209	-81
XIII	WYROBY Z KAMIENI GIPSU, CEMENTU, AZBESTU, MIKI ITP; WYROBY CERAMICZNE, SZKŁO	1 975	1 174	801	2 138	1 330	809	163	-155	8
XIV	PERŁY; METALE I KAMIENIE SZLACHETNE I PÓLSZLACHETNE; SZTUCZNA BIŻUTERIA	500	307	194	465	360	105	-35	-54	-89
	WYROBY METALURGICZNE	10 054	11 014	-960	11 019	12 143	-1 125	965	-1 130	-165
XV	WYROBY NIESZLACHETNE I WYROBY Z METALI NIESZLACHETNYCH	10 054	11 014	-960	11 019	12 143	-1 125	965	-1 130	-165
	WYROBY PRZEMYSŁU ELEKTROMASZYNOWEGO	41 157	38 193	2 964	43 028	40 707	2 320	1 871	-2 515	-644
XVI	URZĄDZENIA MECHANICZNE I ELEKTRYCZNE; DO REJESTRACJI I ODBIORU DŹWIĘKU	24 120	24 206	-85	25 452	25 032	420	1 332	-826	505
XVII	POJAZDY, STATKI POWIETRZNE, JEDNOSTKI PŁYWAJĄCE I WSPÓŁDZIAŁ. URZĄDZENIA	15 116	11 666	3 450	15 592	13 233	2 359	477	-1 567	-1 091
XVIII	PRZYRZĄDY, APARATY OPTYCZNE, KINEMATOGRAF., POMIAROWE, MEDYCZNE, ZEGARKI, IN	1 921	2 321	-401	1 983	2 442	-459	63	-121	-58
	WYROBY RÓŻNE I POZOSTAŁE	7 578	4 309	3 269	7 965	4 833	3 133	388	-524	-136
XIX	BROŃ I AMUNICJA; CZĘŚCI I AKCESORIA	49	50	-1	53	118	-65	4	-68	-65
XX	WYROBY RÓŻNE	7 406	2 881	4 525	7 806	3 049	4 758	400	-168	232
XXI	DZIEŁA SZTUKI, PRZEDMIOTY KOLEKCJONERSKIE	12	7	4	7	13	-6	-5	-6	-11
XXII	POZOSTAŁE	111	1 370	-1 259	100	1 611	-1 511	-11	-240	-252

Źródło: DAG MPiT na podstawie danych GUS.

Opracowano:
w Wydziale Analiz Makroekonomicznych i Prognoz
w Departamencie Analiz Gospodarczych
Rafał Staśkiewicz
Monika Walczak

Akceptowała:
Monika Krupa –Leończyk
Naczelnik Wydziału

Aneta Piątkowska
Dyrektor Departamentu

Warszawa, wrzesień 2018 r.